

Ikrom domla (1847-1925)

Ikrom domla (1847-1925)

Ikrom domla, Mulla Ikromcha (taxalluslari; asl ismi Muhammad Ikrom ibn Abdusalom, 1847 — Buxoro — 1925) — Buxorodagi taraqqiyatparvar ulamolardan, muftiy va mudarris. Buxoro madrasalarida tahsil olgan.

Ahmad Donishning ma'rifatparvarlik g'oyalariga qo'shilib, madrasalardagi ta'lif tizimini tanqid qilgan, uni isloh kilish yo'llarini ishlab chiqqan. 20-asr boshlarida muftiy sifatida Buxorodagi jadid — yangi usul maktablarini mulla Abdurazzoq boshchiligidagi qadimiychilarining guruxlaridan himoya qilgan.

«Bedorin xobidagan va ogahi nodonon» («Uyqudagilarning uyg'onishi va nodonlarning ogoh bo'lishi», 1910) risolasida Buxorodagi amirlik tuzumidan norozilik kayfiyatları aks ettirilgan. Ushbu risoladan so'ng Ikrom domla Buxorodan surgun qilinib, Peshkuga qozi qilib jo'natilgan (1912—14).

Buxoroda 1917 yil aprel namoyishidan keyin Ikrom domla G'uzorda qamoqqa olinadi. BXSR tuzilgach, qisqa muddat ma'muriy idoralarda xizmat qiladi.

Ikrom domla Buxoroda ko'plab shoirlarga, jumladan, Ayniiga ustozlik va homiylik qilgan. Fayzulla Xo'jayev va Ayniy o'zlarining Buxoro inqilobi tarixiga bag'ishlangan asarlarida Ikrom domlaning taraqqiyatparvarlik faoliyatiga yuksak baho berishgan.

2023-09-07 15:46:32